

Projektets formål

Formålet med projektet har været at demonstrere og formidle ny viden om samspil mellem natur, miljø og produktion for såvel konventionelle som økologiske landbrug. Endvidere har formålet været at styrke landbrugs- og fødevarerehvervets indsats, så der kan findes hensigtsmæssige løsninger til sikring af biodiversitet, natur og miljø i et samspil med en rentabel landbrugsproduktion. Desuden har formålet været at demonstrere nye måder at forvalte udviklingen i landbruget i et privat-offentligt partnerskab.

Projektets aktiviteter og resultater**1. Landbrug i samspil med natur-, miljø- og arealforvaltning****1.1 Samspil mellem regler og formidling af viden om nye regler**

Inden for projektets emner er der opstillet scenarier og forsøgt skabt overblik over regler og samspil mellem regler, og der er formidlet viden om de nyeste regler og løsningsmodeller. Derudover er der formidlet viden om konsekvenserne af scenarierne og de løsningsmodeller, der kan anvendes.

1.2 Natur, miljø og andre tilskudsordninger

Der er skabt et overblik over og formidlet viden om muligheder og samspil mellem eksisterende og nye tilskudsordninger inden for landbrugs- og miljøområdet. Tilskudsordningerne er et centralt virkemiddel til opnåelse af nationale mål samt opfyldelse af EU-direktiver. Formidling af muligheder og begrænsninger i ordningerne er derfor et helt centralt element. Der er beskrevet, og der er opstillet scenarier for, hvornår det vil være relevant at benytte de tilgængelige ordninger, og det er beskrevet, hvilke krav der skal opfyldes. Der er, i et tæt samspil med de relevante myndigheder, skaffet og formidlet afklaringer omkring den konkrete forståelse og betydning af de krav, der er gældende for landbrugsproduktionen.

1.3 Naturpleje med fremdrift og økonomi

Der er formidlet viden om økonomien i naturplejen, og om hvordan naturpleje kan blive en attraktiv forretning. Der er formidlet viden og erfaringer vedr. de vigtigste økonomiske faktorer i naturplejen som afsætningspris, tilskud til pleje, foderpriser, arealtyper og staldomkostninger m.m. Formidlingen er blandt andet sket med baggrund i konkrete ejendomme for at gøre informationen helheds- og anvendelsesorienteret og samtidig praksisnær.

1.4 Biodiversitet

Der er opstillet mål for biodiversiteten såvel nationalt som internationalt. Der er i projektet formidlet viden og rådgivet om målene for biodiversitet, hvad biodiversitet betyder, og hvilken betydning målene kan have for landbruget. Ved at formidle viden om evalueringen af den hidtidige biodiversitetsindsats vises, hvordan landbruget konstruktivt kan medvirke til at nå målene.

1.5 Husdyrgodkendelsesordningen

Der er formidlet viden og rådgivet om de faglige og juridiske problemstillinger i forbindelse med miljøgodkendelser af konventionelle såvel som økologiske husdyrbrug. Blandt andet har der i projektet været fokus på udfordringerne med ammoniak fra husdyrbrug og ammoniakfølsom natur i forbindelse med miljøgodkendelse af husdyrbrug og anvendelse af anmelderordninger.

1.6 Randzonenloven

Der er udarbejdet information og ydet rådgivning om håndteringen af den nye randzonenlov. Det er bl.a. belyst, hvordan loven kan håndteres i forhold til rationel dyrkning, og hvordan randzonerne plejes, så der opnås størst mulig gevinst for både landbrug, natur og miljø.

-
- 1.7 Natura 2000-handleplaner
Natura 2000-handleplanerne blev vedtaget i slutningen af 2012. Der er blevet udarbejdet information og ydet rådgivning om konsekvenserne af handleplanerne for lodsejerne og om processen med Natura-2000 planerne. I den forbindelse er der formidlet viden om GIS kortlag vedr. udpegningsgrundlaget for habitat- og fuglebeskyttelsesområderne.
- 1.8 Naturbeskyttelsesloven
Det var planlagt at fokusere på § 3 serviceeftersynene i kommunerne, da de vil sætte yderligere fokus på lovgivningen, overtrædelser og dermed behov for fortsat rådgivning og formidling omkring konsekvenserne af en lovgivning, der giver plads til en bred fortolkning af begreberne omkring beskyttede naturtyper, og som har stor betydning for både naturbeskyttelsen og landbrugsdriften.
- 1.9 Nye aktuelle udfordringer
I projektet er der lagt stor vægt på at være på forkant med og formidle samt rådgive om ny faglig viden og information omkring nye udfordringer, der er dukket op i løbet af året. I den forbindelse er der arbejdet med faglige problemstillinger i forbindelse med vandløbsforum, vandråd, klimatilpasning og LandbrugsWizard.

2. Landbruget i Landskabet

2.1. Udviklings- og rammeplaner

Der er arbejdet med planlægning af følgende aktiviteter:

- En samlet planlægningsproces og plan dokumenteres og demonstreres på 3-5 landbrug i Hjørring kommune.
- Demonstration og beskrivelse af mekanismer og processer for et optimeret samarbejde mellem kommuner og landbrug.
- Aktiviteter til at udvikle redskaber til at forudsige effekten af planlægningstiltag samt til efterfølgende monitoring på bedriftsniveau.

Landbruget i Landskabet er i projektperioden udvidet og videreført i et selvstændigt projekt "Landbruget i Landskabet", der er bevilget af bl.a. NaturErhvervstyrelsen.

Forventede effekter

Effekten af projektet har været, at den enkelte landmand har fået adgang til ny viden om de regelsæt, der påvirker landbrugsproduktionen, så konsekvenser og muligheder kan inddrages i den daglige driftsledelse. Landmændene har fået forslag til mulige løsninger på de forskellige natur- og miljømæssige problemstillinger, hvilket har medvirket til at skabe bedre overblik over udviklingsmulighederne på den enkelte bedrift.

Formidling og videndeling vedr. projektet

Projektets resultater er af rapporteret på Videncentrets hjemmeside, www.vfl.dk (under menupunktet "om Videncentret" > støttet af afgiftsfonde), via indlæg på kurser, temadage og workshops samt via formidling f.eks. i erfa-grupper. Resultaterne findes desuden på www.landbrugsinfo.dk.

Projektansvarlig

Miljøchef Hans Roust Thysen, tlf.: 8740 5407, hrt@vfl.dk
